

Complexnummer: 515956

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

St. Adelbertusabdij

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

515957, 515958, 515959, 515960,
515961

Woonplaats

Egmond-Binnen

Gemeente

Bergen (NH)

Provincie

Noord-Holland

Hoofdadres van hoofdobject

Abdijlaan 26, 1935 BH Egmond-Binnen

Complexomschrijving

Inleiding

Het complex "St. Adelbert", bestaat uit een ABDIJ met aangebouwde ABDIJKERK, INGANGSPOORT, KLOOSTERBOERDERIJ, MOESTUIN met acht KIPPENHOKKEN en SMEDERIJ in traditionalistische trant, gebouwd naar ontwerp van A.J. Kropholler uit 1933. Opdrachtgever was de Orde van Benedictijnen uit Oosterhout die zich ten doel had gesteld de in 1573 verwoeste Abdij van Egmond op vrijwel dezelfde lokatie te herbouwen. Hoewel het oorspronkelijke ontwerp van Kropholler uit 1933 de herbouw van het totale abdijcomplex omvatte, is het ontwerp slechts gedeeltelijk en in fasen gerealiseerd. In 1934-35 zijn de meest zuidelijke L-vormige vleugel en de ingangspoort aan de Vennewatersweg gebouwd, waarna de abdij en de kloostergang tussen 1947 en 1950 zijn voltooid. De abdijkerk die in 1954 door B.J. Koldewey werd ontworpen sluit stilistisch en in bouwmassa aan op de abdij van Kropholler en vormt als zodanig een onlosmakelijk onderdeel van het gebouw.

De kloosterboerderij werd in 1937-'41 gebouwd, eveneens naar ontwerp van Kropholler, de bijbehorende kippenhokken en smederij dateren uit omstreeks 1950. De tekst op een gevelsteen in de hekpijlers geeft de geschiedenis van de boerderij weer: "Hollands Jeugd uit jeugdkamp Vredesteijn herbouwde mij 1937-1941."

Omschrijving

De abdij met aangebouwde abdijkerk is middels een oprijlaan vanaf de Abdijlaan bereikbaar. De ingangspoort van

de oorspronkelijke hoofdentree staat langs de zuidelijk van het abdijcomplex gelegen Vennewatersweg. De kloosterboerderij ligt iets oostelijker aan dezelfde weg en is toegankelijk via een aparte ingang, gemarkeerd door bakstenen pijlers; de moestuin met kippenhokken is ten noorden en de smederij ten westen van de boerderij gesitueerd.

Waardering

Het abdijcomplex "St. Adelbert" bestaande uit de abdij met abdijskerk, een ingangspoort en een kloosterboerderij met smederij en kippenhokken, is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische en typologische waarde als voorbeeld van een abdijcomplex in de kenmerkende traditionalistische bouwtrant van de architect A.J. Kropholler, gebouwd naar een ontwerp uit 1933 dat was geïnspireerd op de oude Abdij van Egmond. Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de stilistische en historisch-functionele samenhang van de complexonderdelen en situationele waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan de rand van de dorpskern van Egmond-Binnen.

Monumentnummer*: 515957

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 juni 2001
Kadaster deel/nr: 82756/65

Complexnummer

515956

Complexnaam

St. Adelbertusabdij

*Woonplaats**

Egmond-Binnen

*Gemeente**

Bergen (NH)

*Provincie**

Noord-Holland

*Straat**

Abdijlaan

*Nr**

26

*Toev.**

*Postcode**

1935 BH

*Woonplaats**

Egmond-Binnen

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Egmond-Binnen

*Sectie**

C

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2836

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Abdij en abdijkerk behorende bij het complex St. Adelbertusabdij. De ABDIJ bestaat uit een in bruine baksteen opgetrokken samengesteld bouwvolume op een onregelmatige L-vormige plattegrond. De oost-west georiënteerde ABDIJKERK is aan de noordzijde via de kloostergang verbonden met de abdij. Het bouwvolume is samengesteld uit enkele in hoogte verschillende onderdelen die worden afgedekt door hoge met rode pannen gedekte geknikte zadeldaken met uitzwenkende dakvoet. De uitgebouwde en deels als zelfstandig bouwvolume opgevatte kloostergang verbindt aan de oostzijde de verschillende onderdelen. De afwisseling in hoogte en oriëntatie van de daken, in combinatie met de tuitgevels en de trapgevel van het hoogste bouwvolume bepalen het silhouet van het abdijcomplex. Het gebouw bevat deels rechtgesloten vensters en deels spitsboogvensters. Het oudste gedeelte van de abdij bestaat uit een noord-zuid georiënteerde lange vleugel van twee bouwlagen en zolderverdieping en haaks daarop een lagere korte vleugel met de voormalige kapel (nu: kapittelzaal). Bij deze vleugel is het dakschild aan de noordzijde verlengd tot boven de kloostergang.

De symmetrisch opgebouwde tuitgevel (Z) van de lange vleugel (oorspronkelijk de voorgevel) is op de hoeken voorzien van afgesloten steunberen. In het midden van de gevel de oorspronkelijke spitsboogvormige hoofdentree met dubbele eikenhouten deuren voorzien van zwaar, gesmeed geheng, geflankeerd door twee kleine spitsboogvensters. Recht boven de entree een klein roosvenster tussen twee rechthoekige vensters en daarboven een vierkant tegeltableau met afbeelding van een wapen en de tekst "DEO VACARE". Aan weerszijden van het tegeltableau per twee gekoppelde rechthoekige vensters en in de geveltop eveneens twee rechthoekige vensters. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

tuit van de topgevel is opgemetseld als een Latijns kruis. De zijgevel (W) telt zeven vensterassen met op de begane grond kruisvensters en op de verdieping gekoppelde rechthoekige vensters en uiterst rechts in de gevel drie langwerpige spitsboogvensters. Recht boven deze vensters bevindt zich in de kap een dakkapel met drie vensters onder lessenaardak. Aan de oostgevel bevindt zich op de begane grond de uitgebouwde kloostergang onder lessenaardak met spitsboogvormige deur en drie paar gekoppelde spitsboogvensters met roedenverdeling tussen steunberen. De kloostergang is in een hoek van negentig graden voortgezet aan de noordgevel van de korte dwarsvleugel en bevat eveneens spitsboogvensters tussen steunberen. De zuidgevel van de korte dwarsvleugel toont links een spitsboogvenster met daarboven een roosvenster en rechts hoog in de gevel vier enkele en één dubbel spitsboogvenster. De oostgevel bezit één klein spitsboogvenster op de begane grond rechts. De tuit van de topgevel bestaat uit een gemetselde klokkestoel onder klein zadeldakje. De overige bouwmassa van de abdij bezit dezelfde stijlkenmerken als het oudste gedeelte en bestaat uit twee bouwvolumes. De hoogste vleugel telt vijf bouwlagen onder een oost-west georiënteerd zadeldak met aan de westzijde een trapgevel. De tweede (meest noordelijke) vleugel telt boven een kelder drie bouwlagen onder een dak waarvan de noklijn noord-zuid is gericht. In de westgevel zes vensterassen en in het dakschild drie dakkapellen. De huidige hoofdentree bevindt zich in een lage platte aanbouw aan de noordgevel van deze vleugel. Links van de entree is de kloostergang als zelfstandig bouwvolume onder zadeldak in noordelijke richting voortgezet en sluit in een hoek van negentig graden aan op de kloostergang langs de zuidgevel van de abdijkerk.

De oost-west georiënteerde bakstenen zaalkerk heeft een halfronde absis in het oosten. Aan de zuidgevel een vierkante toren onder schilddak die architectonisch is opgenomen in de kloostergang. De entree bevindt zich in de tuitgevel met uitgemetselde aanzetten aan de westkant en bestaat uit een uitgebouwd portaal onder lessenaardakje. Aan de noordgevel van de kerk is een lagere zijbeuk met kapellen. De kerk bevat overwegend spitsboogvensters.

Het sobere interieur van de abdij en de abdijkerk verkeert wat plattegrondindeling en detaillering betreft grotendeels in de oorspronkelijke staat uit de bouwtijd. Met name in het oudste gedeelte is de karakteristieke Kropholler-vormgeving bewaard gebleven met onder meer in de entreehal en het trappenhuis in schoon metselwerk uitgevoerde kolommen en spitsbogen en in de kloostergangen kruisgewelven. De oorspronkelijke uitmontering van de kapel is nagenoeg in oorspronkelijke staat bewaard gebleven met onder meer vier beeldhouwde consoles die de dakspanten dragen van de hand van John Raedecker. In de kloostergang een zandstenen Mariabeeld van pater Jac. van der Mey, een eveneens door hem ontworpen wandtapijt in de refter (vervaardigd door de zusters van de Liobastichting), in de recreatiezaal een fresco van Han Bijvoet, in het trappenhuis van het gastenverblijf een terracotta beeld van Lambertus Zijl voorstellende St. Antonius Abt en in de oorspronkelijke kapittelzaal gebrandschilderde vensters met voorstellingen van Benedictus, Willibrord, Bonifatius en Gregorius de Grote welke gemaakt zijn door Karel Trautwein. Van dezelfde kunstenaar zijn in de noordelijk van de abdijkerk gelegen kapellen glas-in-loodvensters en in de Abdijkerk bevindt zich een hoogaltaar van René van Seumeren.

Waardering

De abdij met abdijkerk en bijbehorend interieur is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als functioneel hoofdonderdeel van het abdijcomplex "St. Adelbert", gebouwd naar ontwerp van A.J. Kropholler uit 1933. Zowel de abdij als de abdijkerk bevatten interieuronderdelen van kunsthistorische waarde, o.a. beeldhouwwerk, fresco's en vensters. Het geheel is nagenoeg gaaf bewaard.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Religieuze gebouwen

Klooster, kloosteronderd

Abdij

Monumentnummer*: 515958

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 juni 2001
Kadaster deel/nr: 82756/90

Complexnummer

515956

Complexnaam

St. Adelbertusabdij

Woonplaats*

Egmond-Binnen

Gemeente*

Bergen (NH)

Provincie*

Noord-Holland

Straat*

Abdijlaan

Nr*

26

Toev.*

Postcode*

1935 BH

Woonplaats*

Egmond-Binnen

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Egmond-Binnen

Sectie*

C

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

2836

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

INGANGSPOORT met aansluitende tuinmuren behorende bij het complex St. Adelbertusabdij. De ingangspoort ligt iets teruggerooid van en evenwijdig aan de Vennewaterweg en is in bruine baksteen opgetrokken onder uitkragend zadeldak met rode Romaanse pannen. Aan weerszijden van de rondboogvormige doorgang met ijzeren hek liggen twee lagere zijmuren onder ezelsruggen in een gebogen vorm naar de weg toe waar ze eindigen in bakstenen hoekpijlers onder ezelsruggen. Boven de doorgang in het midden van de poort hangt een ijzeren lantaarn.

Waardering

De ingangspoort en de tuinmuren uit 1933 zijn van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde als historisch-functioneel onderdeel van hetcomplex "St.Adelbert" in de traditionalistische bouwtrant naar ontwerp van architect A.J.Kropholler.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Erfscheiding(D)

Functie

Toegangshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515959

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 juni 2001
Kadaster deel/nr: 82756/13

Complexnummer

515956

Complexnaam

St. Adelbertusabdij

Woonplaats*

Egmond-Binnen

Gemeente*

Bergen (NH)

Provincie*

Noord-Holland

Straat*

Abdijlaan

Nr*

26

Toev.*

Postcode*

1935 BH

Woonplaats*

Egmond-Binnen

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Egmond-Binnen

Sectie*

C

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

2837

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

KLOOSTERBOERDERIJ behorende bij het complex St.Adelbertusabdij. De boerderij is opgetrokken in bruine baksteen op een U-vormige plattegrond rond een (oorspronkelijk open) hof, die later is overkapt. De boerderij bestaat uit een L-vormig bouwvolume (woonhuis en schuren) onder schilddaken en een rechthoekige bouwmassa (het bedrijfsgedeelte), onder een hoger schilddak met uileborden. De daken zijn gedekt met rode pannen. Er is een grote diversiteit aan vensters. De deuren in de zuid- en westgevel bezitten de stijlkenmerken van Kropholler: zij zijn getoogd, bezitten aan één zijde een natuurstenen aanzetsteen met vellingmotief en zijn voorzien van fors gesmeed geheng en beslag. De stal- en (getoogde) darsdeuren zijn eveneens voorzien van dit typische Kropholler geheng en beslag. Op de hoeken van de oostgevel van de boerderij staan forse getrapte steunberen.

In het midden van de westgevel een entreepartij onder opgemetselde topgevel met groot roosvenster. Boven de deur bevindt zich een gevelsteen met de tekst "PAX"; op het dak staat een smeedijzeren kruis.

Waardering

De kloosterboerderij uit 1937-1941 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als historisch-functioneel onderdeel van het abdijcomplex "St. Adelbert", gebouwd in traditionalistische trant naar ontwerp van A.J. Kropholler.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 515960

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 juni 2001
Kadaster deel/nr: 82754/115

Complexnummer

515956

Complexnaam

St. Adelbertusabdij

*Woonplaats**

Egmond-Binnen

*Gemeente**

Bergen (NH)

*Provincie**

Noord-Holland

*Straat**

Abdijlaan

*Nr**

26

*Toev.**

*Postcode**

1935 BH

*Woonplaats**

Egmond-Binnen

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Egmond-Binnen

*Sectie**

C

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2836

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

De (voormalige) SMEDERIJ bij het complex St. Adelbertusabdij is vanuit een rechthoekige plattegrond in bruine baksteen in strekkenverband opgetrokken onder een met rode pannen gedekt zadeldak. De aanzetten van de topgevels zijn decoratief uitgemetseld en de geveltoppen zijn geled met gemetselde hoek- en topelementen en een fries. In het dak van de smederij een gemetselde schoorsteen. Het gebouwtje is toegankelijk via een houten aanbouw aan de oostgevel.

Waardering De smederij is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als historisch-functioneel onderdeel van het abdijcomplex "St. Adelbert", gebouwd in een bij het kloostercomplex passende traditionalistische bouwtrant.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Nijverheid

Functie

Smederij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515961

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 juni 2001
Kadaster deel/nr: 82754/160

Complexnummer

515956

Complexnaam

St. Adelbertusabdij

*Woonplaats**

Egmond-Binnen

*Gemeente**

Bergen (NH)

*Provincie**

Noord-Holland

*Straat**

Abdijlaan

*Nr**

26

*Toev.**

*Postcode**

1935 BH

*Woonplaats**

Egmond-Binnen

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Egmond-Binnen

*Sectie**

C

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2837

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Bij de kloosterboerderij van het complex St. Adelbertusabdij behorende MOESTUIN op rechthoekig terrein, waarin symmetrisch acht identieke kippenhokken zijn geplaatst langs een centrale noord-zuidas. De kippenhokken zijn vanuit een rechthoekige plattegrond opgetrokken in bruine baksteen onder met rode dakpannen gedekte zadeldaken. De aanzetten van de topgevels zijn iets uitgemetseld en bevatten aan het middenpad (W en O) een opgeklampte deur onder strek met gepleisterde sluitsteen. In de zuidgevels twee rechthoekige gevelopeningen en aan de noordgevels een rij uit het muurvlak stekende bakstenen.

Waardering

De bij de kloosterboerderij behorende moestuin met acht kippenhokken is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als historisch-functioneel onderdeel van het abdijcomplex "St. Adelbert", gebouwd in een bij het kloostercomplex passende traditionalistische trant.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuin

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument